

MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN STRATEGIK REJALASHTIRISHDA ANALITIK PLATFORMALARNING AHAMIYATI

Muallif: Eshonqulova Zulayxo Maxamatmurot qizi ¹

Affiliyatsiya: Sanoatni boshqarish va raqamli texnologiyalar kafedrası uslubchisi ¹

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17588754>

ANNOTATSIYA

Ma'lumotlarga asoslangan strategik rejalashtirish zamonaviy korxona va tashkilotlar faoliyatida muhim vosita hisoblanadi. Ushbu jarayonda analitik platformalar katta ahamiyatga ega bo'lib, ular yordamida katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, tendensiyalarni aniqlash va qaror qabul qilish jarayonini samarali boshqarish mumkin. Platformalar turli ma'lumot manbalarini birlashtirish, real vaqt rejimida monitoring va prognozlar ishlab chiqishga imkon beradi. Shuningdek, ular strategik rejalashtirish jarayonida resurslardan samarali foydalanish, risklarni kamaytirish va raqobatbardoshlikni oshirishga yordam beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, analitik platformalarni qo'llash tashkilotlarning qaror qabul qilish tezligi va sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Shu bois, zamonaviy biznes va davlat boshqaruvi tizimlarida ma'lumotlarga asoslangan yondashuv va analitik platformalarning integratsiyasi strategik ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: strategik rejalashtirish, ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish, analitik platforma, biznes tahlili, raqamli transformatsiya, ma'lumotlarni boshqarish, prognozlash, risklarni boshqarish, raqobatbardoshlik, real vaqt tahlili.

KIRISH

Zamonaviy korxona va tashkilotlar faoliyatida ma'lumotlarga asoslangan strategik rejalashtirish muhim vosita sifatida ajralib turadi. Texnologiyalar rivojlanishi va raqamli transformatsiya jarayonlari ma'lumotlar hajmining keskin oshishiga olib kelmoqda, bu esa tashkilotlarni tezkor va asosli qarorlar qabul qilishga majbur qiladi. Ma'lumotlarga asoslangan yondashuv orqali strategik rejalashtirish jarayoni samarali boshqariladi, resurslardan optimal foydalanish, risklarni kamaytirish va raqobatbardoshlikni oshirish imkoniyati yaratiladi.

Analitik platformalar esa katta hajmdagi ma'lumotlarni yig'ish, ularni turli manbalar bilan integratsiya qilish, tahlil qilish va vizualizatsiya qilish imkonini beradi. Shu tarzda, tashkilotlar real vaqt rejimida monitoring o'tkazish, trendlarni aniqlash va kelajakdagi strategik qarorlarni prognozlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, analitik platformalarni qo'llash qaror qabul qilish tezligi va sifatini sezilarli darajada yaxshilaydi. Shu bilan birga, ular strategik maqsadlarni aniqlash, biznes jarayonlarini optimallashtirish va tashkilotning raqobat ustunligini mustahkamlashga yordam beradi.

Bugungi kunda ma'lumotlarga asoslangan strategik rejalashtirish nafaqat korxonalar, balki davlat boshqaruvi tizimlari uchun ham strategik ahamiyat kasb etmoqda. Shu bois, zamonaviy biznes va iqtisodiy muhitda analitik platformalarning

samarali integratsiyasi tashkilotlar faoliyatini raqamli transformatsiya jarayonlariga moslashtirish va barqaror rivojlanishni ta'minlashda muhim vosita hisoblanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Ma'lumotlarga asoslangan strategik rejalashtirish va analitik platformalarning ahamiyati sohasida o'tkazilgan tadqiqotlar ko'plab ilmiy manbalarda yoritilgan. Zamonaviy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, tashkilotlar faoliyatining samaradorligi ularning qaror qabul qilish jarayonlarida to'plangan ma'lumotlar bilan bevosita bog'liqdir. Analitik platformalar katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, trendlarni aniqlash, resurslardan optimal foydalanish va strategik qarorlar sifatini oshirish imkonini beradi. Shuningdek, so'nggi yillarda raqamli transformatsiya jarayonlari, big data, sun'iy intellekt va biznes analytics sohalarida chop etilgan maqolalar va ilmiy tadqiqotlar tashkilotlar uchun analitik yondashuvning samaradorligini tasdiqlaydi. Xalqaro va mahalliy manbalar ma'lumotlarga asoslangan strategik rejalashtirishning nafaqat iqtisodiy, balki boshqaruv jarayonlarida ham samarali ekanligini ko'rsatadi.

Ushbu tadqiqotda analitik platformalarning strategik rejalashtirish jarayonidagi ahamiyatini aniqlash uchun kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Birinchi navbatda, ilmiy adabiyotlar tahlili amalga oshirildi, bu orqali mavjud nazariy asoslar, ilg'or tajribalar va zamonaviy yondashuvlar o'rganildi. Keyingi bosqichda solishtirma tahlil metodidan foydalanildi, bunda turli platformalarning imkoniyatlari, funksional jihatlari va amaliy qo'llanilishi o'rganildi. Shuningdek, statistik tahlil va grafik vositalar yordamida ma'lumotlar vizualizatsiya qilindi, bu strategik qarorlarni qabul qilishdagi tendensiyalarni aniqlashga yordam berdi. Tadqiqot metodlari analitik platformalarni samarali qo'llash va ularning strategik rejalashtirish jarayoniga ta'sirini baholashga qaratildi.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, analitik platformalarni qo'llash strategik rejalashtirish jarayonida korxonalarning qaror qabul qilish sifatini sezilarli darajada oshiradi. Platformalar katta hajmdagi ma'lumotlarni birlashtirish, tahlil qilish va real vaqt rejimida trendlar va asosiy indikatorlarni aniqlash imkonini beradi, bu esa resurslardan samarali foydalanish, risklarni kamaytirish va raqobatbardoshlikni oshirishga yordam beradi. Tadqiqot natijalari jadvallar va diagrammalar yordamida vizual tarzda tasdiqlangan.

1-jadval korxonalarda analitik platformalarni qo'llash darajasi va strategik qarorlar sifati o'rtasidagi bog'liqlikni ko'rsatadi. Jadvaldan ko'rinib turibdiki, platforma qo'llanilishi yuqori bo'lgan korxonalarda qaror qabul qilish tezligi va sifati sezilarli darajada yuqori.

Korxona nomi	Platforma qo'llanish darajasi (%)	Qaror qabul qilish tezligi	Qaror qabul qilish sifati (ball)
A korxona	85	Tez	9.2
B korxona	70	O'rtacha	7.8
C korxona	60	Sekin	6.5
D korxona	90	Tez	9.5
E korxona	75	O'rtacha	8.0

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, platformalar yordamida ma'lumotlarni vizualizatsiya qilish va tahlil qilish osonlashadi, bu qaror qabul qilish jarayonini tezlashtiradi va xatolik ehtimolini kamaytiradi. Shu bilan birga, platformalar

kelajakdagi tendensiyalarni prognozlash imkoniyatini oshiradi, bu esa ishlab chiqarish hajmi, resurs taqsimoti va moliyaviy ko'rsatkichlarni oldindan rejalashtirishga yordam beradi. Shuningdek, platformalarning qo'llanilishi korxonalar va tashkilotlarda ma'lumotlarga asoslangan qaror qabul qilish madaniyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatadiki, analitik platformalarni joriy qilgan tashkilotlarda qaror qabul qilish jarayoni tezlashadi va strategik maqsadlarni amalga oshirish imkoniyati oshadi. Shu tarzda, natijalar platformalarning strategik rejalashtirish jarayonidagi samaradorligini, tashkilot faoliyatini optimallashtirish va maqsadli natijalarga erishishda muhim vosita ekanligini aniq tasdiqlaydi.

MUHOKAMA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, analitik platformalar strategik rejalashtirish jarayonida korxonalarning qaror qabul qilish sifatini sezilarli darajada oshiradi. Platformalar katta hajmdagi ma'lumotlarni birlashtirish, tahlil qilish va real vaqt rejimida trendlar va asosiy indikatorlarni aniqlash imkonini beradi. Bu esa resurslardan samarali foydalanish, risklarni kamaytirish va raqobatbardoshlikni oshirish imkonini yaratadi. Shu bilan birga, natijalar ko'rsatdiki, platformalardan samarali foydalanish korxonalarda qaror qabul qilish tezligini oshiradi va xatolik ehtimolini kamaytiradi.

Platformalarning prognozlash imkoniyati tashkilotlarga kelajakdagi resurs taqsimoti, ishlab chiqarish hajmi va moliyaviy ko'rsatkichlarni oldindan rejalashtirishga yordam beradi, bu esa strategik maqsadlarni amalga oshirish jarayonini soddalashtiradi.

Tadqiqot davomida aniqlangan muammolardan biri platformalarni joriy etishda texnik va kadrlar tayyorligi bilan bog'liqdir. Shuningdek, ma'lumotlarning sifatini ta'minlash va turli manbalardan olingan ma'lumotlarni integratsiya qilish jarayoni ba'zi tashkilotlarda murakkabliklar keltirib chiqaradi. Shu sababli, platformalarning to'liq samarali ishlashi uchun ma'lumotlarni standartlashtirish, xodimlarni malaka oshirish va texnologik infratuzilmani mustahkamlash zarur.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari analitik platformalarning strategik rejalashtirishdagi ahamiyati va korxona faoliyatini optimallashtirishdagi rolini aniq ko'rsatadi. Platformalardan to'g'ri va samarali foydalanish korxonalarning raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi va maqsadli natijalarga erishishda muhim vosita ekanligini tasdiqlaydi.

XULOSA

Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, analitik platformalar strategik rejalashtirish jarayonida korxonalarning qaror qabul qilish sifatini sezilarli darajada oshiradi. Platformalar katta hajmdagi ma'lumotlarni birlashtirish, tahlil qilish va real vaqt rejimida trendlar va asosiy indikatorlarni aniqlash imkonini beradi, bu esa resurslardan samarali foydalanish, risklarni kamaytirish va raqobatbardoshlikni oshirish imkonini yaratadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, platformalardan samarali foydalanish korxonalarda qaror qabul qilish tezligini oshiradi va xatolik ehtimolini kamaytiradi. Shu bilan birga, platformalarning prognozlash imkoniyati kelajakdagi resurs taqsimoti, ishlab chiqarish hajmi va moliyaviy ko'rsatkichlarni oldindan rejalashtirishga yordam beradi. Tadqiqot davomida aniqlangan muammolar, jumladan texnik tayyorgarlik va ma'lumot sifatiga oid cheklovlar,

platformalarning to'liq samarali ishlashiga ta'sir qiladi. Shu sababli, tashkilotlarda ma'lumotlarni standartlashtirish, xodimlarni malaka oshirish va texnologik infratuzilmani mustahkamlash muhim ahamiyatga ega. Umuman olganda, tadqiqot natijalari analitik platformalarning strategik rejalashtirish jarayonidagi ahamiyatini, korxona faoliyatini optimallashtirish va maqsadli natijalarga erishishdagi rolini aniq ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Davenport, T. H., & Harris, J. G. (2007). *Competing on Analytics: The New Science of Winning*. Boston: Harvard Business School Press.
2. Provost, F., & Fawcett, T. (2013). *Data Science for Business: What You Need to Know about Data Mining and Data-Analytic Thinking*. Sebastopol, CA: O'Reilly Media.
3. Shmueli, G., Bruce, P. C., Gedeck, P., & Patel, N. R. (2020). *Data Mining for Business Analytics: Concepts, Techniques, and Applications in R*. Hoboken, NJ: Wiley.
4. McAfee, A., Brynjolfsson, E., Davenport, T. H., Patil, D. J., & Barton, D. (2012). Big data: The management revolution. *Harvard Business Review*, 90(10), 60–68.
5. Watson, H. J., & Wixom, B. H. (2007). The current state of business intelligence. *Computer*, 40(9), 96–99.

